

Graag wil ik de volgende punten bij u onder de aandacht brengen. Ik heb het wetsvoorstel voornamelijk bestudeerd met het oog op de uitvoering voor de Participatiewet, maar de aandachtspunten gelden naar mijn idee breder.

Onderzoeksplicht uitvoeringsinstantie

In artikel 1, sub n van de Participatiewet wordt de definitie van een “uitreiziger” toegevoegd. Ik lees dat het college moet zijn gebleken dat er een gegrond vermoeden bestaat dat:

- de persoon zich buiten Nederland bevindt,
- met het doel om zich aan te sluiten bij een organisatie,
- die door de Minister van veiligheid en Justitie, in overeenstemming met het gevoelen van de Rijksministerraad, is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een (inter)nationaal conflict een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid.

In de memorie van toelichting blijkt uit paragraaf 4.1 en 4.2.1 dat het wetsvoorstel beoogt dat het college de uitkering direct beëindigt nadat zij het proces-verbaal en/of een ambtsbericht heeft ontvangen met de mededeling dat er een gegrond vermoeden bestaat dat de betreffende persoon is uitgereisd naar terroristisch strijdgebied met het doel zich aan te sluiten bij een terroristische organisatie. Ik lees dat het college op het ambtsbericht mag afgaan en geen zelfstandig onderzoek hoeft te doen.

Dit lijkt mij uitvoeringstechnisch inderdaad het meest gewenst, aangezien – zoals in paragraaf 4.3.2 van de MvT staat geschreven – uitvoeringsinstanties niet zelf in staat zijn om na te gaan of er ten aanzien van een bepaald persoon het gegronde vermoeden bestaat dat hij/zij zich buiten Nederland bevindt met het doel zich aan te sluiten bij een terroristische strijdgroepering.

Toch heeft het college op basis van het huidige voorstel wel degelijk een eigen onderzoeksplicht, zoals de wetgever zelf ook beseft als ik paragraaf 4.3.3 van de toelichting lees. Het college zal moeten beoordelen of het proces-verbaal / ambtsbericht voldoende onderbouwd is en of het onderzoek op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden. Wanneer is een ambtsbericht of een proces-verbaal voldoende onderbouwd? Kan uit deze informatie geconcludeerd worden dat er inderdaad sprake is van een gegrond vermoeden? Blijkt voldoende dat de persoon is uitgereisd met het doel om zich aan te sluiten bij een terroristische organisatie? Heeft het onderzoek wel op zorgvuldige wijze plaatsgevonden? Naar mijn mening gaat het hier om strafrechtelijke bewijsvragen die wezenlijk anders zijn dan de bestuursrechtelijke bewijsvragen waar uitkeringsinstanties mee te maken hebben. Ik ben dan ook van mening dat uitvoeringsinstanties onvoldoende in staat zijn om dit te kunnen beoordelen.

Naar mijn idee zou het wetsvoorstel effectiever zijn wanneer de uitvoeringsinstantie geen onderzoeksplicht heeft en de uitkering kan beëindigen enkel vanwege de ontvangst van de melding.

Ik denk daarbij aan het in de wet toevoegen van het rechtsvermoeden dat een persoon in ieder geval **wordt geacht** uitreiziger te zijn als de opsporingsdiensten of inlichtingen- en veiligheidsdiensten aan de uitkeringsinstantie melden dat (zij het gegronde vermoeden hebben dat) de persoon is uitgereisd.

Inlichtingenplicht

In de toelichting staat in paragraaf 4.3.3 dat de uitkeringsinstantie inzage in de onderliggende stukken kan vragen als het van mening is dat het proces-verbaal of ambtsbericht onvoldoende duidelijk is. Als de uitvoeringsinstanties een onderzoeksplicht blijven houden – waar ik zeker niet vóór ben – dan is het naar mijn mening wenselijk / noodzakelijk dat de bevoegdheid voor het verzoek van inzage in de onderliggende stukken in artikel 64 van de Participatiewet wordt geregeld.